

Iloinen -20 luku

Lumivaipan alla lepää jäätynyt maa. Ohueen sumuharsoon kietoutunut maisema hohtaa valkoisuuttaan kylmän talviviiman pudotellessa metsän lumitaakkoja pehmeälle hangelle. Talven kääntopiste on saavutettu ja hiljalleen alkaa päivät pidentyä kevättä kohden, kuin raskasta teräsovea kääntäisi, hitaasti liikkuu aluksi, mutta vauhtiin päästyään ei sitä voi mikään pidätellä.

Kaksikymmentä vuotta on tätäkin vuosisataa jo eletty. Sata vuotta sitten, nuoren tasavallan ensimmäiset vuodet olivat tulevan kansakunta Suomen kannalta äärimmäisen tärkeitä kasvun ja sovinnon rakentamisen vuosia. Lyhyen mutta verisen sisällissodan haavat vain vaivoin olivat alkaneet parantua. Euroopassa fasismi ja natsismi vasta ottivat ensiaskeleitaan rautasaappaissaan. Venäjällä opeteltiin kantapään kautta reaalisosialismin ensi askeleita Leninin johdolla, useimpien niistä päättyen nälänhätään ja taloudelliseen kaaokseen.

Piippolan meijerin maitokuskina toimi tuohon aikaan muuan Juho Aappo Niiranen, myös pientä maatilkkua torpasta taloksi kohottaen. Ennen sisällissotaa paikallisen torppariyhdistyksen puheenjohtajana toimiminen ei lopulta johtanut maineen menettämistä vakavampiin seuraamuksiin, mutta kuulemma löi leimansa mieheen koko loppuiäksi. Vaarini Kalle oli syntynyt 1911 ja talon töitä riitti hänellekin. Vähän vanhempi Kallen veli Frederik sen sijaan otti täyden riemun iloisesta -20 luvusta ja vallinneesta kieltolaista, toimittaen janoisille helpotusta. Lopulta vain 28 vuoden iässä päättyi ”Reetrikin” maallinen vaellus, runsas vuosi kieltolain päättymisen jälkeen.

Eräs toinen Kalle, Puskala sukunimeltään, harjoitti surullisen kuuluisella Amerikan matkallaan oppimaansa kivenhakkaajan ammattia Ullavassa ja lähipitäjissä. Louhoksella Amerikassa sattuneessa onnettomuudessa loukkaantunut Kalle oli saanut runsaan kertakorvauksen vammoistaan, kuulemma jopa niin runsaan että olisi voinut kotipuolella ostaa puolet kylän taloista. Raha kuitenkin poltti nuoren miehen taskuissa houkutusten Amerikassa eikä kotipuoleen paluu houkuttanut moneen vuoteen. Lopulta oli sikäläisten kavereiden ollut pakko kerätä kolehti, jotta Kalle oli saatu kotimaata kohti seilanneeseen laivaan.

2020 luku on vasta ottamassa ensiaskeleitaan. Tuoko se iloisia kasvun vuosia kuten vuosisata sitten vai vaipuuko kenties talous taantumaan. 1920 luvun lopulla iskenyt pörssien romahdus ja sitä seurannut talouden romahtaminen oli suorastaan 1866 nälkävuosiin verrattava katastrofi, mikä ei enää nykyaikana voisi edes tapahtua. Kasvuvauhdin pysähtyminen Kiinassa sekä kansainvälisen kaupan esteiden rakentaminen ovat suurimpia taloudellisia uhkia vaurauden lisääntymiselle tai ainakin nykytason säilymiselle.

Ennen joulua moni varmaan kaipaili ja ihmetteli meikäläisen poissaoloa paikallisesta kinkkubingosta. Työpanostani, vähäistä sellaistaakaan, ei tänä vuonna ilmeisesti katsottu tarvittavan joten olin pois suljettu bingotyöryhmistä. Minkäänlaista yhteydenottoa ennen bingojen aloitusta ei ollut, ei soittoa, ei tekstaria, savumerkkiä, kirjettä, kahta sanaa kylänraitilla. Viidentoista vuoden työtä bingotyöryhmissä ei enää noteerattu miksikään, joten sain lähteä. Vähintäänkin outoa toimintaa. Viimeisen 5 vuoden sisällä neljä bingon pyörittäjää työryhmineen on lopettanut toimintansa Ullavan Ylikylän Nuorisoseuran bingossa. Ihmettelin itsekseni aikoinaan syitä moiseen, en enää. Perustavan laatuinen vika on UYNS:n nykyisissä arvoissa. Aikaisemmin ne olivat yhteisöllisyys ja talkootyö, nykyään ne ovat vaihtuneet ahneudeksi ja kateudeksi. Toivottavasti asiaan saadaan pikaista korjausta. Mielessäni näen vielä sanomalehtikasat ja rikkinäiset ikkunat aikaisemmalta rappion ajalta.

RAUNO NIIRANEN

rauno.niiranen@suomi24.fi